

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 23/02/2026 17:34
Sayı: E-120.07.03-1805277

7/32105

92 11

GÜNLÜDÜR

Sayı : E-48360949-610-343372

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.08.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1682310 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca tarafıma tevcih edilen 7/32105 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Ek: Önerge Cevabı (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 4419B2AB-90EF-4D76-9EAF-0B0057A702C2

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tccb-ebys>

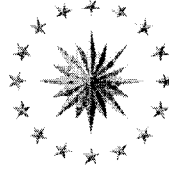
Cumhurbaşkanlığı Külliyesi 06560 Beştepe-ANKARA

Telefon: 0 (312) 525 55 55 Faks : 0 (312) 525 58 31

İnternet Adresi: www.tccb.gov.tr

KEP Adresi : cumhurbaskanligi@hs01.kep.tr

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Önergeyi Veren Milletvekili: Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

Önerge Esas No : 7/32105

YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

2002 sonrası dönemde Türkiye ekonomisi ortalama yüzde 5'in üzerinde büyüme kaydetmiş ve bu büyüme istihdama da önemli ölçüde yansımıştır. Türkiye'de toplam istihdam 2005 yılında ortalama 19,4 milyon kişiden 2025 yılı itibarıyla 32,6 milyon seviyelerine yükselmiştir. Özellikle 2020'de Covid-19 salgını ve jeopolitik gerginlikler gibi dışsal şoklar, küresel ölçekte işgücü piyasasında ciddi dalgalanmalara ve dünyada işsizlik oranlarının artmasına neden olurken ülkemizde kısa çalışma ödeneği ve istihdam destekleriyle kayıplar önlenmiştir.

Bununla birlikte işgücüne katılımı teşvik edici politikalar, güçlü işgücüne katılım artışlarını beraberinde getirmiştir. 2005-2025 yılları arasında işgücüne net yeni katılım 14,2 milyon kişi seviyelerine ulaşmış olup söz konusu dönemde istihdam oranı 9,1 puanlık artışla yüzde 49,1 seviyesine yükselmiştir. Son dönemde işsizlik oranları Orta Vadeli Program'da öngörülenden daha olumlu bir seyre işaret etmektedir.

Öte yandan işgücü piyasasındaki gelişmeler çerçevesinde, dünya genelinde atıl işgücü oranında yükseliş gözlenmekte olup, küresel ekonomik belirsizlikler ve jeopolitik risklerin yatırımlar üzerindeki geçici etkilerinin de bu görünüme katkı yaptığı değerlendirilmektedir. Özellikle küresel ticarete artan belirsizliklerle yurt dışı talepteki zayıf görünüme bağlı olarak işgücü piyasasında geçici dalgalanmalar ortaya çıkabilmektedir.

Diğer taraftan potansiyel işgücünün iş aramama nedenleri incelendiğinde, artan küresel risk ve belirsizlikler firmaların yatırım ve istihdam kararlarında temkinli davranmasına zemin hazırlamakta, bu durum, iş arama davranışlarını da doğrudan etkileyebilmektedir. Vasfına uygun iş bulamama ya da bölgesinde iş bulamayacağı gibi düşüncelerin arka planında talep yetersizlikleri ve rezervasyon ücretleri kanalından işgücü piyasasına yansıyan geçici kısıtların da etkili olabildiği görülmektedir. Dolayısıyla potansiyel işgücü artışında konjonktürel gelişmelerin belirgin ölçüde etkili olduğu, bu nedenle artışın kalıcı bir eğilimden ziyade, geçici

bir nitelik taşıdığı değerlendirilmektedir. Dünya genelinde finansal koşullardaki sıkılaşma, jeopolitik riskler ve ticaret akımlarındaki dalgalanmalar istihdam piyasaları üzerinde önemli baskı oluşturmakta, ancak küresel ekonomide toparlanma işaretlerinin güçlenmeye başlamasıyla birlikte, ülkemizde de istihdam imkânlarının genişlemesi ve potansiyel işgücünün daha etkin biçimde işgücüne katılması beklenmektedir.

Öte yandan, son dönemde potansiyel işgücündeki artış, aynı zamanda ekonomimizin ve toplumsal yapımızın dinamik gelişiminin doğal bir sonucu olarak değerlendirilmektedir. Özellikle eğitim seviyesindeki yükseliş ve genç nüfusun daha uzun süre eğitimde kalması, işgücü piyasasına girişlerini ertelemekte, bu kesim potansiyel işgücü içerisinde yer almaktadır.

Kadınlarda artan eğitim düzeyinin de etkisiyle işgücüne katılım talebinin güçlendiği görülmekte olup eğitim, bireylerin beceri ve donanımını artırarak istihdama yönelimini desteklemektedir. Söz konusu durum ekonomik büyüme ve toplumsal refah için önemli bir fırsat oluşturmaktadır. Kadınların daha fazla iş arama niyeti göstermesi, fakat henüz aktif iş arayışına başlamamış ya da hemen işbaşı yapabilecek durumda olmayan kısmı potansiyel işgücüne yansımaktadır. İstihdam dostu büyüme politikalarının devam etmesi, bakım destekleriyle kadınların işgücü piyasasına katılımının kolaylaştırılması, gençlerin istihdamının teşvik edilmesiyle potansiyel işgücünün istihdama yönlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bununla birlikte bu süreçte işletmelerin üretim ve istihdam kararlarını daha ihtiyatlı almaları söz konusu olabilmekte, işletmelerin önemli bir bölümü, çalışan sayılarını azaltmak yerine çalışma sürelerinde esneklik sağlamayı, bazı sektörlerde çalışma saatlerini önceki dönemlere kıyasla daha düşük belirlemeyi tercih edebilmektedir. Söz konusu gelişmeler, istihdamın korunmasına katkı sağlarken, çalışanların da ilave iş arayışına yönelmesine sebep olabilmektedir. Ancak bu eğilimin yurt dışı talebin yeniden toparlanması ve enflasyon oranında hedeflenen seviyelere gerilemesiyle birlikte kalıcı değil konjonktürel nitelikte olduğu değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede işsizlik oranının düşük tek haneli seviyelere kalıcı olarak indirilmesi amacıyla çok boyutlu ve yapısal dinamikleri ilgilendiren politikalar üst politika belgelerinde ortaya konularak ilgili tedbirler hayata geçirilmektedir. Bu doğrultuda, Ulusal İstihdam Stratejisi, yatırım teşvikleri, mesleki eğitim programları ve kadın-genç istihdamına özel destekler gibi pek çok politika aracı uygulanmaktadır. Uygulanan politika araçları, nitelikli işgücü oluşturulmasına, yeşil-dijital dönüşüme uygun beceriler kazandırılmasına, esnek çalışma modelleriyle işgücüne katılımın artırılmasına ve atıl işgücünün harekete geçirilmesine katkıda bulunarak işgücü piyasasının etkinleştirilmesine hizmet etmektedir.